

VÝBEROVÁ BIBLIOGRAFIA LITERATÚRY

„NEPLATNOSŤ PRÁVNÝCH ÚKONOV A ICH NÁSLEDKY, BEZDÔVODNÉ OBOHATENIE “

1. Knihy

1.1. Knižná literatúra vo fonde Knižnice Justičnej akadémie SR

1.2. Knižná literatúra vo fonde iných knižníc

1.3. Časopisecké články

1.4. Časopisecké tituly proveniencie SR

1.5. Časopisecké tituly proveniencie ČR

2. Výber z judikatúry (ASPI)

1. KNIHY

1.1. KNIŽNÁ LITERATÚRA VO FONDE KNIŽNICE JUSTIČNEJ AKADÉMIE SR

1. BRUNA, Eduard: Otázky právního procesu . - Praha : Leges, 2010. - 207 s. - (Teoretik). - ISBN 978-80-87212-40-0. - Sig. B01-145 (3012)
2. MAZÁK, Ján: Základy občianskeho procesného práva. - 4. preprac., dopl. vyd. - Bratislava : IURA EDITION s.r.o., 2009. - 897 s. - ISBN 978-80-8078-275-7. - Sig. B08-92 (2913)
3. NOVOTNÝ, František a kol.: Praktikum trestní právo procesní . - vyd.1. - Plzeň : Aleš Čeněk, 2006. - 294 s. - ISBN 80-86898-74-1.-Sig. B04-35 (1324); B04-44 (1426)
4. OLŠOVSKÁ, Andrea: Jednostranné právne úkony v pracovnom práve . - Bratislava : VEDA, 2010. - 122 s. - ISBN 9788022411455.-Sig. B13-27 (3029)
5. Optimálny model v rozhodovacích procesoch medzinárodných a európskych organizácií : Zborník príspevkov z projektu / zost. MOKRÁ, Lucia ; zost. SIMAN, Michael. - 1. vyd. - Bratislava : Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 2007. - 112 s. - (Zborník Právnickej fakulty). - ISBN 978-80-7160-245-3. -
6. Přehled judikatury ve věcech bezdůvodného obohacení / zost. LAVICKÝ, Petr. - 1. vyd. - Praha : ASPI, 2006. - 416 s. - (Přehledy judikatury). - ISBN 80 7357 208 7. - Sig. D08-13 (2608); D08-13a (2609)
7. SALAČ, Jaroslav: Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu : Obsahové zmeny platnosti právnických úkonu (smluv) z hľadiska rozporu se zákonem, dobrými mravy a veřejným pořádkem . - 2. vyd. - Praha : C. H. Beck, 2004. - 301 s. - ISBN 80-7179-914-9. - Sig. B08-21 (403)
8. SCHELLE, Karel - TAUCHEN, Jaromír: Civilní kódexy : Procesní předpisy : 2. díl . - Ostrava : KEY Publishing, 2010. - 978 s. - (Edice PRÁVO). - ISBN 9788074180712. - Sig. C08-57/II (3133)

9. SCHELLEOVÁ, Ilona kol.: Civilní proces . - 1. vyd. - 1202 str. - ISBN 80-86861-09-0.-Sig. B08-42 (1204); B08-42a (2668)
10. WINTEROVÁ, Alena: Civilní právo procesní . - 4. aktual. vyd. - Praha : Linde, 2006. - 729 s. - (Edice vysokoškolské právnické učebnice). - ISBN 80-7201-595-8. - Sig. B08-47 (1412); B08-47a (2496)

1. 2. KNIŽNÁ LITERATURA VO FONDOCH INÝCH KNIŽNÍC

1. Hulva, Tomáš: Vady právních úkonů v soukromoprávních vztazích a jejich důsledky. – 1. vyd. 1.. - Praha : Wolters Kluwer Česká republika, 2011. - 245 s. – Knižnica Masarykovej univerzity v Brne
2. Přehled judikatury ve věcech bezdůvodného obohacení / sestavil Petr Lavický. - 2., aktualiz. a rozš. vyd.. - Praha : Wolters Kluwer ČR, 2012. - 812 s.- Knižnica Masarykovej univerzity v Brne
3. Salač, Jaroslav: Rozpor s dobrými mravy a jeho následky v civilním právu : obsahové meze platnosti právních úkonů (smluv) z hlediska rozporu se zákonem, dobrými mravy a veřejným pořádkem . - 2. vyd.. - Praha : C.H. Beck, 2004. - 301 s.- Knižnica Masarykovej univerzity v Brne
4. Zuklínová, Michaela: Právní jednání podle občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. : komentář, srovnání se zahraničím a vybraná platná judikatura . - 2. vyd.. - Praha : Linde, 2013. - 189 s.- Knižnica Masarykovej univerzity v Brne

2. ČASOPISECKÉ ČLÁNKY

2.1 ČASOPISECKÉ TITULY PROVENIENCIE SR

1. Babiaková, Eva et al. : Bezdôvodné obohatenie : pracovné právo. – In: Zo súdnej praxe . - Roč. 14, č. 4 (2009), s. 132-134 . - ISSN 1335-177X
2. Babiaková, Eva et al.: Aktívna legitímácia pri uplatnení nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia . – In: Zo súdnej praxe . - Roč. 13, č. 4 (2008), s. 125-128 . - ISSN 1335-177X
3. Babiaková, Eva et al.: Občianske právo : bezdôvodné obohatenie. – In: Zo súdnej praxe . - Roč. 12, č. 2 (2007), s. 49-51 . - ISSN 1335-177X
4. Babiaková, Eva et al.: Relatívna neplatnosť právneho úkonu : občianske právo. - Zo súdnej praxe . - Roč. 13, č. 1 (2008), s. 10-13 . - ISSN 1335-177X
5. Buzinger, Martin: Premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia . – In: Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XIII, č. 7-8 (2007), s. 55-67 . - ISSN 1335-1079
6. Csach, Kristián : Neplatnosť právnych úkonov v obchodnom práve a rozsudok Najvyššieho súdu R 31/2013. – In: Acta Facultatis Iuridicae Universitatis Comenianaee. - Roč. 32, č. 2 (2013), s. 139-145
7. Ďurana, Marián –Kubinec, Martin : Je rozpor právneho úkonu s predbežným opatrením dôvodom jeho neplatnosti?. - In: Justičná revue. - Roč. 57, č. 10 (2005), s. 1250-1256 . – ISSN 1335-6461

8. Flassik, Imrich: Ad Aktuálne otázky koncepcie absolútnej neplatnosti právnych úkonov podľa § 39 OZ . – In: Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XV, č. 1-2 (2009), s. 2-3 . - ISSN 1335-1079
9. Gembický, Vladimír: K niektorým otázkam neplatnosti právnych úkonov v obchodnom práve . – In: Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. X., č. 5 (2004), s. 42-47 . - ISSN 1335-1079
10. Hošovský, Roman : K problematike premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v obchodnoprávných vzťahoch. - Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XII, č. 10 (2006), s. 22-24 . - ISSN 1335-1079
11. Irsák, Stanislav : Predstierané právne úkony za účelom poskytnutia pôžičky/úveru a ich zabezpečenia . – In: Justičná revue . - Roč. 61, č. 1 (2009), s. . - ISSN 1335-6461
12. Jakubovič, Daniel: Neplatnosť a odpozorovateľnosť právnych úkonov, verejná obchodná súťaž, zmluva o budúcej zmluve. – In: Obchodné právo . - Roč. VII, č. 12 (2006), s. 33-47 . – ISSN 1335-6674
13. Jančo, Milan : Aktuálne otázky absolútnej neplatnosti právnych úkonov podľa § 39 Občianskeho zákonníka . 2. časť . – In: Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XIV, č. 11 (2008), s. 32-40 . - ISSN 1335-1079
14. Jančo, Milan: Aktuálne otázky absolútnej neplatnosti právnych úkonov podľa § 39 Občianskeho zákonníka. 1. časť . - Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XIV, č. 10 (2008), s. 29-38 . - ISSN 1335-1079
15. Kubík, Peter – Benkóczki, Vendelín : Neúčinnosť a neplatnosť právnych úkonov úpadcu, týkajúcich sa majetku patriaceho do konkurznej podstaty . – In: . - Justičná revue . - Roč. 55, č. 1 (2003), s. 54-58 . - ISSN 1335 . 6461
16. Maliar, Martin: Stavba na cudzom pozemku a bezdôvodné obohatenie . – In: Justičná revue . - Roč. 62, č. 8-9 (2010), s. 923-936 . - ISSN 1335-6461
17. Marek, Karel: K promlčení bezdôvodného obohaceni v obchodněprávních vztazích . – In: Justičná revue. - Roč. 57, č. 11 (2005), s. 1471-1473.- ISSN 1335-6461
18. Ovečková, Oľga: Ešte raz k premlčaniu práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v obchodných vzťahoch .- In: Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XII, č. 12 (2006), s. 28-32 . – ISSN 1335-1079
19. Rak, Pavol : Ad "K problematike prerokovania podľa § 74 Zákonníka práce : a niektorých súvisiacich právnych úkonov ..." . – In: Bulletin slovenskej advokácie . - Roč. XVI, č. 4 (2010), s. 2-3 . – ISSN 1335-1079
20. Rumana, Ivan: Sú nedatované a antidatované písomné zmluvy neplatnými právnymi úkonmi? : (diskusia k ust. §40 ObčZ) . – Justičná revue . - Roč. 55, č. 6-7 (2003), s. 684-685.- ISSN 1335-6461
21. Syrový, Ivan: Vážna a slobodná vôľa - náležitosti platnosti právneho úkonu . – In: Justičná revue . - Roč. 58, č. 5 (2006), s. 842-847 . - ISSN 1335-6461
22. Toth-Vaňo, Peter: Premlčanie bezdôvodného obohatenia v obchodnoprávných vzťahoch výlučne podľa Obchodného zákonníka?. – In: Justičná revue . - Roč. 62, č. 10 (2010), s. 1088-1098 . - 1335-6461

2.2 ČASOPISECKÉ TITULY PROVENIENCIE ČR

1. Golecki, Marius et al.: Kausalita pravnich ukonu jako filozoficko pravni problem . - In: Casopis pro pravni vedu a praxi. - ISSN 1210-9126. - Roc. 14, c. 2 (2006), s. 107-115

2. Handlar, Jiri: Právní následky porušení smluvní formy právních úkonů v občanském právu de lege lata a de lege ferenda . - In: Právní rozhledy. - ISSN 1210-6410. - Roc. 18, c. 18 (2010), s. 643-650
3. Hrnčířík, Vít: (Polo)pravda o výši bezdůvodného obohacení při investicích do cizí nemovitosti. – In: Právní rozhledy . – ISSN 1210-6410. – Roc. 18, č.1(2010), s. 13-
4. K důsledkům vyslovení neúčinnosti právního úkonu : rozhodnutí ve věcech obchodních / Nejvyšší soud České republiky. - In: Soudní rozhledy. - ISSN 1211-4405. - Roc. 17, c. 6 (2011), s. 214
5. Liska, Petr: Některé nové problémy právní úpravy uzavírání soukromoprávních smluv. - In: Právní rozhledy. - ISSN 1210-6410. - Roc. 18, c. 21 (2010), s. 765-768
6. Marek, Karel: Poznámka k promlčení bezdůvodného obohacení v obchodněprávních vztazích. – In: Bulletin advokacie. – ISSN 1210-6348. – Č. 10(2005), s. 48-
7. Moravčíková, Andrea: Elektronické právní úkony v práve Slovenskej republiky v kontexte s úpravou v EU . - In: Casopis pro právní vědu a praxi. - ISSN 1210-9126. - Roc. 13, c. 3 (2005), s. 295-30
8. Pauknerová, Monika: Jednostranné právní úkony a rozhodné právo. - In: Právní fórum. - ISSN 1214-7966. - Roc. 7, c. 10 (2010), s. 479-484
9. Pilík, Václav: Bezdůvodné obohacení „de lege europaea“. – In: Právní fórum. – Č. 9(2010), s. 449-
10. Poremská, Michaela: Elektronické podpisy v elektronických nástrojích po jejich certifikaci. - In: Casopis pro právní vědu a praxi. - ISSN 1210-9126. - Roc. 19, c. 3 (2011), s. 258-263
11. Řeháček, Oldřich – Vrba, Milan: Relativní neúčinnost právních jednání dle nového občanského zákoníku. – In: Právní rozhledy . – ISSN 1210-6410. – Roč. 21, č. 21(2013), s. 747-
12. Rozbora, Marian: System následku vadných soukromoprávních úkonů a jejich vztahy. 2. část. - In: Právní fórum. - ISSN 1214-7966. - Roc. 9, c. 5 (2012), s. 186-190
13. Rozbora, Marian: System následku vadných soukromoprávních úkonů a jejich vztahy. 1. část. - In: Právní fórum. - ISSN 1214-7966. - Roc. 9, c. 4 (2012), 131-138
14. Salač, Jaroslav: K historickému vývoji doktríny neplatnosti právních úkonů v oblasti rozporu se zákonem a dobrými mravíky .- In: Právník. – ISSN 0231-6625. - Roč. 138, č. 2 (1999), s. 125-143
15. Smutný, Lukáš: : K promlčení nároku na vydání bezdůvodného obohacení v občanských vztazích. – In: Právní rozhledy. – ISSN 1210-6410. – Roč. 17, č. 15(2009), s. 552-
16. Spáčil. Jiří: Některé sporné otázky relativní neplatnosti v novém občanském zákoníku. – In: Právní rozhledy . – ISSN 1210-6410. - Roč. 22, č.5(2014), s. 172-
17. Štursová, Lucie : Institut bezdůvodného obohacení de lege ferenda. – In: Právník. - Roč. 147, č. 3 (2008), s. 295-306
18. Tichý, Luboš: Bezdůvodné obohacení, základní pojmy a návrh občanského zákoníku. – In: Bulletin advokacie. – ISSN 1210-6348.- Č.5(2011), s. 15-

3. VÝBER Z JUDIKATURY

1. **JUD30442SK - JUD30442SK - PL. ÚS 16/95** - *Zákonodarný zbor a trojdelenie štátnej moci s osobitným zreteľom na výkon súdnej moci* . - 1. V právnom štáte kompetencie, práva a povinnosti a zákonom upravené postupy orgánov štátu vytvárajú nevyhnutný predpoklad pre ústavnú rovnováhu. Jej súčasťou je i systém delby moci na zákonodarnú, výkonnú a súdnu moc, ktorá sú v parlamentnej demokracii autonómne a vzájomne prepojené len väzbami ústavnej kontroly a spolupráce. Z princípu ústavnej rovnováhy vyplýva, že ani zákonodarca nemôže voľne disponovať s jednotlivými zložkami moci v štáte. Aj zákonodarný orgán je viazaný ústavou a jej princípmi, ktorých zmenu ústava nepripúšťa, lebo majú konštitutívny

význam pre demokratickú povahu Slovenskej republiky tak, ako je to deklarované v čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky. - 2. **O neplatnosti právnych úkonov rozhodujú výlučne všeobecné sudy podľa podmienok a kritérií, ktorá ustanovuje zákon.** - 3. Žiaden zákon nemôže nahrádzať a meniť právomoc všeobecných súdov v občianskoprávných veciach (čl. 141 ods. 2 a čl. 142 ods. 1 ústavy) bez toho, aby sa zmenila ústava a Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov). - (**Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 16/95 zo dňa 24. mája 1995**, zverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, čiastka 43, pod č. 126/1995)

2. **JUD31280SK - JUD31280SK - 5 Cdo 93/2000 - Právne úkony** . - Ak v konaní o neplatnosť zmluvy odvolací súd potvrdil vyhovujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ale neplatnosť zmluvy vyvodil z iného dôvodu, než ktorý uviedol navrhovateľ vo svojom návrhu a ktorým sa ani súd prvého stupňa nezaoberal, odňal svojím postupom odporcovi možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f) O.s.p.; odporca tak v odvolacom konaní stratil možnosť vyjadriť sa k dôvodu neplatnosti zmluvy, ktorý odvolací súd považoval za významný, ale ktorý sa v spore dovedty neobjavil. - (**Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2000, sp.zn. 5 Cdo 93/2000**)
3. **JUD31240SK - JUD31240SK - 4 Cdo 118/98 - Neplatnosť právneho úkonu**. - Okamžité zrušenie pracovného pomeru dané zamestnancovi podpísané iba jedným z konateľov zamestnávateľa (spoločnosti s ručením obmedzeným) nie je neplatným právnym úkonom v zmysle ustanovenia § 242 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce; nejde tu o právny úkon spoločnosti navonok voči tretím osobám, ktorým sa zakladajú práva a povinnosti spoločnosti, kde sa podľa spoločenskej zmluvy vyžaduje, aby ho podpísali obidvaja konatelia. - (**Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. novembra 1998, sp.zn. 4 Cdo 118/98**)
4. **JUD31471SK - JUD31471SK - 2 Obo 222/2001 - Obchodné spoločnosti** . - Spoločníkovi spoločnosti s ručením obmedzeným nemožno bez ďalšieho uprieť naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmlúv, ktoré uzavrela spoločnosť a ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na hodnotu jeho obchodného podielu. - (**Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 5. apríla 2002, sp.zn. 2 Obo 222/2001**)
5. **JUD33500SK - JUD33500SK - 4 Cdo 237/2005 - Bezdôvodné obohatenie**. - Pri uplatnení záväzkov z bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením z neplatného právneho úkonu (nájomnej zmluvy) sa užívateľ (nájomca) pri zmene vlastníctva môže voči prvšiemu vlastníkovi zbaviť svojho záväzku, ak mu zmena vlastníctva k predmetu nájmu bola oznámená pôvodným vlastníkom alebo až keď mu ju nový vlastník preukázal. -Pri posudzovaní takéhoto nároku možno analogicky použiť ustanovenie § 680 ods. 2 Občianskeho zákonníka. - (**Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2005, sp. zn. -4 Cdo 237/2005**)
6. **JUD33827SK - JUD33827SK - 1 Obdo V 9/2005 - Právne úkony, konanie štatutárneho orgánu obce** . - Ak štatút mesta určuje hodnotu majetkových práv, ktoré podliehajú vždy schváleniu mestského zastupiteľstva, nemôže štatutárny orgán mesta - primátor platne prevziať ručiteľský záväzok, ktorý určenú hodnotu presahuje. -Bez schválenia mestským zastupiteľstvom je takýto právny úkon neplatný. - **Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. júna 2006, sp. zn. 1 Obdo V 9/2005**

7. **JUD73669SK - JUD73669SK - 4 Cdo 256/2010** - *Bezdôvodné obohatenie* pri vyplatení zálohy na kúpnu cenu. - Záloha na kúpnu cenu, ktorá bola vyplatená vlastníkovi veci na základe jeho prísľubu predat' vec, sa stala jeho bezdôvodným obohatením v okamihu, keď ju odmietol predat', prípadne keď nastala nemožnosť predat' ju. **-(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. septembra 2011 sp. zn. 4 Cdo 256/2010**
8. **JUD34609SK - JUD34609SK - 1 M Obdo V 16/2006**. - *Neplatnosť zmluvy o predaji podniku* § 39 Občianskeho zákonníka § 5 zákona č. 221/1994 Z.z. o preukazovaní pôvodu finančných prostriedkov pri privatizácii .Platnosť či neplatnosť právneho úkonu možno posudzovať len podľa okolností, ktoré existovali v čase jeho urobenia. Právny úkon, ktorý v čase urobenia zodpovedal všetkým zákonným požiadavkám a bol preto platný, sa v dôsledku skutočností, ktoré nastali po jeho vzniku, nemôže dodatočne stať neplatným. Dôvodom neplatnosti zmluvy preto nemôže byť ani neplnenie zmluvných povinností vyplývajúcich z posudzovanej zmluvy. - **Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1 M Obdo V 16/2006**
9. **JUD31570SK - JUD31570SK - 3 Cdo 7/01** - *Bezdôvodné obohatenie*.- O bezdôvodné obohatenie v zmysle ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka nejde v prípade splnenia si vlastnej daňovej povinnosti daňovým subjektom vo vzťahu k správcovi dane; do tohto daňovo-právneho vzťahu nemôže platne vstúpiť žiaden ďalší subjekt. **-(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. apríla 2002, sp.zn. 3 Cdo 7/01)**
10. **JUD32932SK - JUD32932SK - Obdo V 6/2000** - . *Bezdôvodné obohatenie* - plnenie za iného § 454 Občianskeho zákonníka Prípád bezdôvodného obohatenia vo forme plnenia za toho, kto mal právnu povinnosť plniť sám, prichádza do úvahy len vtedy, keď ten, za ktorého bolo plnené, bol povinný podľa práva plniť sám, avšak neplnil, zatiaľ čo ten, kto za neho plnil, sám túto povinnosť nemal. **-Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. Obdo V 6/2000.**
11. **JUD33023SK - JUD33023SK - 3 Cdo 103/2001** - *Bezdôvodné obohatenie* § 454 Občianskeho zákonníka § 458 Občianskeho zákonníka .Pre vznik záväzku na vydanie bezdôvodného obohatenia sa zásadne nevyžaduje, aby takýto prospech bol získaný protiprávnym úkonom, a nevyžaduje sa teda ani zavinenie; vzniká bez zreteľa na zavinenie, lebo ide o tzv. objektívnu zodpovednosť. V zmysle ustanovenia § 454 Občianskeho zákonníka ten, kto splnil záväzok za iného, má právo požadovať bezdôvodné obohatenie iba od toho, za koho plnil, a nie od toho, komu plnil, ak sám túto povinnosť voči nemu nemal. **-Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 3 Cdo 103/2001**
12. **JUD34429SK - JUD34429SK - 3 Cdo 192/2008** – *Neplatnosť právneho úkonu* v dôsledku omylu § 49a Občianskeho zákonníka . Právny úkon je neplatný pre omyl podľa § 49a Občianskeho zákonníka len vtedy, ak ho konajúca osoba urobila v omyle vychádzajúcom zo skutočnosti, ktorá bola pre právny úkon rozhodujúca, resp. podstatná a osoba, ktorej bol právny úkon určený, tento omyl vyvolala alebo o ňom musela vedieť v čase právneho úkonu. Osoba, ktorá sa omylu dovoľáva, je povinná si sama, podľa okolností konkrétneho prípadu, zabezpečiť objektívne informácie o okolnostiach, ktoré považuje za rozhodujúce pre uskutočnenie zamýšľaného právneho úkonu. **Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2008**
13. **5 Cdo 208/2010**) . *Konanie o určenie neplatnosti zmluvy*. V konaní o určenie neplatnosti zmluvy súd preskúmava zmluvu zo všetkých hľadísk, na ktoré Občiansky zákonník viaže

všeobecnú platnosť právnych úkonov (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho zo zákona a hľadí sa naň, ako keby nebol urobený, táto neplatnosť nemôže byť zhojená dodatočným schválením a nemôže sa konvalidovať ani dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. Absolútne neplatný právny úkon nespôsobí právne následky ani v prípade, že na jeho základe už bolo kladne rozhodnuté o vklade vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Pri posudzovaní dôvodov neplatnosti zmluvy je potrebné rozlišovať medzi dôvodmi neplatnosti, ktoré musia byť účastníkom tvrdené (napr. nedostatok slobody, vážnosti, rozpor s dobrými mravmi, prípadne omyl) a ostatnými, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti (nedostatok formy, neurčitost', nespôsobilosť subjektu zmluvu uzavrieť, rozpor so zákonom a pod.). **Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. júla 2012, sp. zn. 5 Cdo 208/2010)**

14. 1 Cdo 48/2010). *Platnosť zmluvy ako základný predpoklad platnosti odstúpenia od zmluvy.* Predpokladom (podmienkou) platnosti a účinnosti hmotnoprávneho úkonu odstúpenia od zmluvy (§ 48 ods. 1 Občianskeho zákonníka) smerujúceho k právnemu dôsledku podľa § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorým je zrušenie zmluvy, je, že zmluva, ku ktorej sa odstúpenie vzťahuje, nie je absolútne neplatnou; inak je odstúpenie od zmluvy neplatné pre rozpor so zákonom. Hodno pripomenúť, že už v minulosti judikatúra (porovnaj R 22/1976) v spojitosti s touto problematikou predsa poukázala, že odstúpiť možno iba od zmluvy, ktorá bola uzatvorená platne, a Najvyšší súd Slovenskej republiky to opäť zopakoval, keď v uznesení z 30. júna 2009 sp. zn. 4 Cdo 111/2008 zdôraznil, že „v konaní o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy treba ako predbežnú otázku riešiť otázku jej platnosti, pretože odstúpiť možno len od platnej zmluvy". **Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. februára 2012, sp. zn. 1 Cdo 48/2010)**

15. 4 Cdo 136/2009). Právny úkon, ktorý má vadu majúcu za následok jeho tzv. *relatívnu neplatnosť* v zmysle ustanovenia § 40a Občianskeho zákonníka, sa považuje za platný (so všetkými právnymi dôsledkami z neho vyplývajúcimi), pokiaľ ten, na ochranu ktorého je dôvod neplatnosti právneho úkonu určený (oprávnená osoba), sa neplatnosti nedovoľá. Ak sa oprávnená osoba relatívnej neplatnosti právneho úkonu dovoľá, je právny úkon neplatný od svojho začiatku (ex tunc). To platí i tam, kde na základe tohto relatívne neplatného právneho úkonu vzniklo vkladom do katastra nehnuteľností vecné právo. Pri dovolaní sa neplatnosti ide o jednostranný právny úkon, ktorý sa musí adresovať druhému účastníkovi právneho úkonu, resp. všetkým účastníkom právneho úkonu, ak ten, kto sa dovoľáva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu. Dôjdením dovolania sa neplatnosti ostatným účastníkom právneho úkonu sa končí relatívna neplatnosť právneho úkonu a nastáva neplatnosť, ktorú svojimi účinkami možno prirovnať k absolútnej neplatnosti. Zákon pre to, aby nastali účinky tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu neustanovuje žiadnu formu dovolania sa tejto neplatnosti. Možno tak urobiť i žalobou (vzájomnou žalobou) podanou na súde alebo námietkou v rámci obrany proti uplatnenému právu (nároku) v konaní pred súdom. Otázku relatívnej neplatnosti je možné v občianskom súdnom konaní vždy riešiť ako otázku predbežnú. Bez dovolania sa relatívnej neplatnosti je právny úkon platný a súd či iný orgán právnej ochrany bez tohto jednostranného právneho úkonu nemôže z úradnej povinnosti prihliadnuť na relatívnu neplatnosť (napríklad správa katastra je zásadne povinná, ak niet dovolania sa relatívnej neplatnosti, povoliť vklad

vlastníckeho práva k nehnuteľnosti bez ohľadu na to, že právny úkon je relatívne neplatný).-
Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 20. 10. 2010, sp. zn. **4 Cdo 136/2009**)

- 16. 4Obo 20/2007.** - *Absolútna neplatnosť právneho úkonu, obchádzanie zákona.* Podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom, alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Absolútne neplatný právny úkon, je právny úkon, ktorý nie je dovolený. O takúto nedovolenosť a teda absolútnu neplatnosť právneho úkonu ide vtedy, ak svojím obsahom, alebo účelom odporuje zákonu, alebo zákon obchádza. Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol.- **Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Obo 20/2007, zo dňa 29. januára 2008**)
- 17. 4 M Cdo 23/2008.** *Vznik škody z neplatného právneho úkonu.* Neplatnosť právneho úkonu môže okrem zmarenia právnych účinkov, ktoré účastníci právneho úkonu sledovali, vyvolať aj ďalšie nepriaznivé právne následky ako je vznik bezdôvodného obohatenia a vznik zodpovednosti za škodu. Ak z neplatného právneho úkonu vznikne škoda, vznikne konajúcemu mimo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie aj zodpovednosť za škodu. Zodpovednosť za škodu pri neplatnosti právneho úkonu v zmysle citovaného ustanovenia § 42 Obč. zákonníka nie je osobitným prípadom tejto zodpovednosti, ale spravuje sa ustanoveniami o všeobecnej zodpovednosti za škodu (§ 420 Obč. zákonníka). Nejde o zodpovednosť zmluvnú (plynúcu z porušenia zmluvných povinností), ale o predzmluvnú zodpovednosť (culpa in contrahendo). Predpokladom vzniku tejto zodpovednosti je protiprávne spôsobenie neplatnosti právneho úkonu, vznik škody, príčinná súvislosť medzi chovaním zodpovedného subjektu a vznikom neplatnosti ako aj príčinná súvislosť medzi neplatnosťou právneho úkonu a vznikom škody a existencia zavinenia. Škodou sa tu rozumie majetková ujma, ktorá vznikla ako dôsledok neplatnosti právneho úkonu. Sú to najmä náklady, ktoré zmluvná strana vynaložila na neplatný právny úkon, ako aj významná majetková ujma, ktorá vznikla tým, že zmluvná strana nemohla uzavrieť zmluvu s treťou osobou. O spôsobe a rozsahu škody platí i tu § 442 Obč. zákonníka. Zodpovedným subjektom je ten, komu možno pričítať zavinenie na spôsobení neplatnosti právneho úkonu. Zavinenie zodpovedného subjektu sa predpokladá, pričom stačí aj zavinenie vo forme nevedomej nedbanlivosti. **Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 23/2008, zo dňa 21. decembra 2009**
- 18. 2 Cdo 92/2010).** *Charakter záväzkového právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia.* Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti (podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia). Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne však len za splnenia určitých (zákonných) predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby (obohateného), protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu (postihnutého) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym

získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmom inej určitej osoby. Napokon, že nejde o prípad, kedy Občiansky zákonník napriek majetkovému prospech bezdôvodné obohatenie výslovne vylučuje. Splnenie týchto predpokladov musí preukázať ten, kto tvrdí, že na jeho úkor bolo bezdôvodné obohatenie získané. **Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 19. januára 2012, sp. zn. 2 Cdo 92/2010)**

19. 5 M Cdo 17/2009). *Podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Predpokladom zodpovednosti za získané bezdôvodné obohatenie nie je protiprávne konanie obohateného ani jeho zavinenie, ale objektívne vzniknutý stav obohatenia, ku ktorému došlo spôsobom, ktorý právny poriadok neuznáva. Skutková podstata bezdôvodného obohatenia získaného plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, dopadá na tie prípady, keď v okamžiku poskytnutia plnenia existoval právny dôvod plnenia, ktorý však následne, v dôsledku ďalšej právnej skutočnosti, stratil svoje právne účinky (odpadol). Okamžikom odpadnutia právneho dôvodu sa poskytnuté plnenie stáva bezdôvodným obohatením. Inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje totiž zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť. **Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 23. 11. 2010, sp. zn. 5 M Cdo 17/2009)***

V Pezinku, 20.3.2014
Zostavila: PhDr. Zuzana Šimovičová
Telefón: 033 6903318
E-mail: kniznica@ja-sr.sk